

ДОВІДКА ПРО ЄВРЕЙСЬКІ (ЮДЕЙСЬКІ) СИМВОЛИ ТА ТРАДИЦІЇ¹

Тора – за юдейською традицією найсвятішим предметом для євреїв є Тора. Тора містить 613 заповідей, це основа єврейської цивілізації, зокрема єврейського права.

Зірка Давида, Маген Давид (Щит Давида) – головний символ єврейського народу. За легендами, зірка такої форми вінчала жезл Мойсея, таку форму мав щит Давида. Маген Давид присутній у єврейському мистецтві, він прикрашає будинки, надгробки, книжкові палітурки.

Менора – великий ритуальний світильник, що стояв у Єрусалимському Храмі. Після зруйнування римлянами Храму, сліди її загубились. Протягом століть вона залишається символом юдаїзму. Її зображували на будівлях синагоги, на багатьох предметах єврейського побуту. Відтворена на гербі держави Ізраїль.

Мезуза – особлива коробочка, яку євреї протягом століть розміщують на своїх дверях. У кожній з них – маленький сувій, який містить частину найвідомішої юдейської молитви «Шма». Коли єврей заходить в дім, він бачить мезузу, що нагадує йому, як поводити себе всередині помешкання. А коли єврей виходить з дому, – про правильну поведінку поза домівкою.

Таліт – це молитовне покривало білого кольору з чорними смужками, яке накидають на плечі під час молитви, як плащ. Біло-блакитний Таліт з Маген Давидом у центрі є прапором держави Ізраїль.

Шофар – баранячий ріг, у який сурмлять у свято Рош Ха-шана (єврейський Новий рік). Звук Шофара закликає: «Прокиньтесь ті, хто спить, хто витрачає відпущені роки безглуздо. Огляньте душі свої і добрими зробіть справи ваші».

Юдаїзм – перша у світі монотеїстична релігія – належить до найвідоміших національних релігій. Його витоки сягають II тисячоліття до нашої ери. Основними напрямками сучасного юдаїзму є: ортодоксальний, реформований (прогресивний), консервативний та реконструктивістський. Особливими законами (заповідями) для євреїв є закони Шабату й Кашрута.

Шабат (Субота) – головне єврейське свято. Згадана в самому початку Біблії, у розповіді про створення світу. Шабат – час миру: людини з собою (маєш використовувати внутрішній потенціал, здібності); з іншими людьми (шабат збирає родину; день духовного спілкування); з природою (заборона втручання в природу, запалювання вогню тощо); з Богом (день, цілком присвячений служінню Богу, молитві, читанню Тори, духовній роботі).

¹ З Методичного посібника для вихователів дитячого міжнаціонального табору «Джерела толерантності» (готується до друку).

Кашрут – закони чистоти в побуті, зокрема, правила визначення придатних для вживання продуктів, їх сумісності та певних особливостей їх кулінарної обробки. Заборонено вживати в їжу (треф) кров (кров – символ життя). Потрібно перед вживанням знекровити м'ясо. Не вживати разом молоко і м'ясо («не варити ягняти в молоці матері його»). Це – поділ, пов'язаний з життям і смертю, а молоко – джерело життя. Не вживають: поранену, мертву тварину («Не їжте ніякого падла...»); тварину, вбиту тупим знаряддям (повільно, болісно для неї) тощо. Юдаїзм проголошує святість життя (усупереч культу смерті в давньому Єгипті).

Народний календар

Єврейські свята і пам'ятні дати можна розділити на три групи.

Перша – це біблійні свята: Шаббат – субота (день відпочинку), Рош Ха-шана – Новий рік, Йом-Кіпур – Судний день, Суккот – свято врожаю, Сімхат-Тора – радість Тори, Песах – свято Виходу з Єгипту, звільнення від рабства, Шавуот – свято дарування Тори.

До другої групи можна віднести свята з історичною основою: Ханука – свято світла, Ту бі-шват – Новий рік дерев, Пурим – веселе свято порятунку, Тиша бе-Ав – день скорботи і жалоби.

А в третій групі – сучасні свята і дати, такі як День пам'яті Катастрофи і Героїзму та День Незалежності.

Обряди циклу життя

Брит-мила – обряд обрізання – проводять на 8 день після народження; він символізує союз Бога й Авраама.

Бат-мицва – повноліття дівчинки (у 12 років дівчина стає відповідальною перед Богом за дотримання заповідей)

Бар-мицва – (івр. «вік заповіту») повноліття хлопчика (13 років). Хлопчик стає відповідальним за виконання заповітів. З цього моменту він може одружуватися (свататися).